

ВЗАЄМОДІЯ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І СІМ'Ї У ВИХОВАННІ ДОВІЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ В ДІТЕЙ

Сучасна система освіти ґрунтується на засадах гуманно-особистісного підходу до формування особистості з самого раннього віку і потребує дослідження низки психолого-педагогічних проблем, серед яких вагоме місце належить вивченню проблеми розвитку волі, формування вольових якостей у дітей дошкільного віку [1]. Для розуміння природи вольових явищ, можливостей дитини необхідне дослідження прояву вольових дій у різних видах активності дітей різного віку. Одне з особливих місць у цьому належить розвитку довірливої поведінки дитини дошкільного віку як стрижня її особистісного зростання.

Для розвитку довірливої поведінки у дошкільників важливе значення мають відносини з батьками та іншими найближчими людьми, які є авторитетом для дитини. Здебільшого діти наслідують поведінку близьких людей, зокрема матері, батька та інших членів родини. У їх іграх ми часто спостерігаємо відображення дітьми стосунків між батьками та іншими членами родини. Ставлення батьків до дитини та стилю сімейного виховання у формуванні особистості та вихованні довірливої поведінки дошкільника підкреслюється в дослідженнях О.М.Байєр, А.М.Кузьміна, О.Г.Сальникова, Е.К. Тупицина, Е.В.Федина, О.Л.Кононко, В.У.Кузьменко, Т.О.Піроженко, та інших.

У дослідженнях Байєр О.М., Кононко О.Л., Кузьменко В.У., Піроженко Т.У. та інших підкреслюється, що ставлення до дитини та стиль сімейного виховання відіграє важливу роль у формуванні особистості.

Ефективність взаємодії ДНЗ і родин акцентується на таких принципах: урахування того, що першими вихователями дитини є батьки; вихователі ДНЗ тільки допомагають сім'ї у питаннях формування вольової поведінки у дітей; дитина ефективно розвивається лише поряд із дорослими (як батьками так і вихователями), які розвиваються разом з нею.

За такого розуміння взаємодія цих двох соціальних інституцій передбачає наявність таких елементів: вихователь визначає мету діяльності, активізацію батьків на досягнення успіху.

Виховання довірливої поведінки можливе лише за умови, що дитина знає і розуміє правила поведінки, прагне виконувати їх у повсякденному житті. Ефективність виховання вольової поведінки залежить від позитивної мотивації, тому формування моральних мотивів і відіграє важливу роль в оволодінні нормами моралі і вихованні звичок поведінки [3].

Щоб у дітей формувалась довірлива поведінка дорослим варто систематично і обґрунтовано оцінювати характер поступків дітей. Лише за такого підходу у дітей виробляються правильні і ціннісні звички. У результаті оцінювання поведінки дитини дорослим, акцентування на її правильних вчинках, у дитини формуються позитивні почуття, моральні уявлення, готовність діяти відповідно до них. Учинок дитини, який схвалено дорослими, викликає у неї задоволення, прагнення діяти у тому ж напрямку. Досвід вчинків, що здійснюється у певних умовах,

закріплюється, і таким чином формуються звички. Морально значущі мотиви поведінки сприяють їх стійкості і глибині. Формування у дитини моральних звичок відбувається лише в умовах емоційно сприятливого виховного процесу.

Сприятлива емоційна обстановка повертає вихованця до починань вихователя. Дитина стає більш довірлива до порад інших, а сам процес вироблення звички дарує їй при цьому почуття задоволення» [3].

Виховання довільної поведінки здійснюється у повсякденному житті дитини як у сімейному оточенні, так і в середовищі ЗДО під час організації режимних процесів та різноманітних життєвих ситуацій. І вихователі, і батьки повинні сприяти формуванню самостійності, відповідальності, наполегливості у дітей.

Психологи стверджують також, що найбільш істотно впливають на поведінку дітей поведінка близьких для неї людей. Спочатку діти наслідують дорослих, їхні дії, манери і все це відображають у ігровій діяльності - особливо в рольовій грі, в якій дитина спочатку усвідомлює правила і трансформує їх через виконувану роль, а вже потім усвідомлює правила як такі, що безпосередньо стосуються її самої [2].

Сучасний дошкільний навчальний заклад, як інституція гармонійного виховання особистості дитини, поєднує в собі: освітньо-виховну установу, яка реалізує функції виховання через організацію різних видів діяльності; організаційну, яка упорядковує процес взаємодії з родинами вихованців та іншими соціальними інституціями мікросоціуму, сприяє формуванню компетенцій педагогів та батьків щодо взаємодії; соціально-психологічну групу, вплив якої на дітей відбувається у процесі спілкування під час організованої діяльності та повсякденної життєдіяльності. Завдяки загальносоціальним і груповим програмам поведінки, які існують у сімейному та соціальному середовищі, конструюються автономні особистісні регулятори поведінки дитини, що дозволяють їй визначати та вибирати саме ті способи поведінки, які позитивно «вписуються в суспільну динаміку соціальних зв'язків і взаємодій.

Отже, педагогічно правильно організована взаємодія дошкільного навчального закладу з родинами вихованців сприяє усвідомленню батьками необхідності набуття нових знань для виховання цілісної системи дій довільної поведінки.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти //Вихователь-методист дошкільного закладу. Спецвипуск. – 2012. – 26с.
2. Виготський Л.С. Зібрання творів: У 6 т. /Л.С.Виготський - М., 2005. 467с.
3. Теплюк Анна Особливості формування довільної поведінки у дітей старшого дошкільного віку /А.Теплюк //Педагогічний процес: Теорія і практика (серія: Психологія)№3(54),2016.

МІШКУЛИНЕЦЬ О.О.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж,
Мукачівського державного університету, Україна

РОЛЬ ШКОЛИ ТА СІМ'Ї У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

На сьогодні сім'я відіграє визначальну роль не лише у формуванні особистості дитини, а й суспільства в цілому. Сім'я разом зі школою створює той

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>